

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sàigòn 1998

--- o0o ---

Tập 2
Quyển Thứ 42
Hội Thứ Nhất

PHẨM THÍ DỤ
Thứ 11 - 1

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật: Bạch Thế Tôn! Nếu có lời nói: Huyền sĩ năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Huyền sĩ năng học Tinh lục, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Được hỏi thế này, tôi nên đáp thế nào?

Bạch Thế Tôn! Nếu có lời hỏi: Huyền sĩ năng học bốn tinh lục, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Huyền sĩ năng học bốn vô lượng, bốn vô sắc định, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Được hỏi thế này, tôi nên đáp thế nào?

Bạch Thế Tôn! Nếu có lời hỏi: Huyền sĩ năng học bốn niệm trụ, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Huyền sĩ năng học bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Được hỏi thế này, tôi nên đáp thế nào?

Bạch Thế Tôn! Nếu có lời hỏi: Huyền sĩ năng học không giải thoát môn, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Huyền sĩ năng học vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Được hỏi thế này, tôi nên đáp thế nào?

Bạch Thế Tôn! Nếu có lời hỏi: Huyền sĩ năng học năm nhãn, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Huyền sĩ năng học sáu thần thông, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Được hỏi thế này, tôi nên đáp thế nào?

Bạch Thế Tôn! Nếu có lời hỏi: Huyền sĩ năng học Phật mười lực, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Huyền sĩ năng học bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, thành xong Nhất thiết trí trí chẳng? Được hỏi thế này, tôi nên đáp thế nào?

Phật bảo: Thiện Hiện! Ta hỏi lại ngươi, tùy ý ngươi đáp. Thiện Hiện này! Nơi ý hiểu sao? Sắc cùng huyền có khác chẳng? Thọ tướng hành thức cùng huyền có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì sắc chẳng khác huyền, huyền chẳng khác sắc. Sắc tức là huyền, huyền tức là sắc. Thọ tướng hành thức cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nhãn xứ cùng huyền có khác chẳng? Nhĩ tỷ thiết thân ý xứ cùng huyền có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì nhãn xứ chẳng khác huyền, huyền chẳng khác nhãn xứ. Nhãn xứ tức là huyền, huyền tức là nhãn xứ. Nhĩ tỷ thiết thân ý xứ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Sắc xứ cùng huyền có khác chẳng? Thanh hương vị xúc pháp xứ cùng huyền có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì sắc xứ

chẳng khác huyện, huyện chẳng khác sắc xứ. Sắc xứ tức là huyện, huyện tức là sắc xứ. Thanh hương vị xứ pháp xứ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nhân giới cùng huyện có khác chẳng? Sắc giới, nhân thức giới và nhân xúc, nhân xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì nhân giới chẳng khác huyện, huyện chẳng khác nhân giới. Nhân giới tức là huyện, huyện tức là nhân giới. Sắc giới cho đến nhân xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nhĩ giới cùng huyện có khác chẳng? Thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc, nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì nhĩ giới chẳng khác huyện, huyện chẳng khác nhĩ giới. Nhĩ giới tức là huyện, huyện tức là nhĩ giới. Thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tỷ giới cùng huyện có khác chẳng? Hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì tỷ giới chẳng khác huyện, huyện chẳng khác tỷ giới. Tỷ giới tức là huyện, huyện tức là tỷ giới. Hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Thiệt giới cùng huyện có khác chẳng? Vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc, thiệt xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì thiệt giới chẳng khác huyện, huyện chẳng khác thiệt giới. Thiệt giới tức là huyện, huyện tức là thiệt giới. Vị giới cho đến thiệt xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Thân giới cùng huyện có khác chẳng? Xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì thân giới chẳng khác huyện, huyện chẳng khác thân giới. Thân giới tức là huyện, huyện tức là thân giới. Xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Ý giới cùng huyện có khác chẳng? Pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì ý giới chẳng khác huyện, huyện chẳng khác ý giới. Ý giới tức là huyện, huyện tức là ý giới. Pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Địa giới cùng huyện có khác chẳng? Thủy hỏa phong không thức giới cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì địa giới chẳng khác huyện, huyện chẳng khác địa giới. Địa giới tức là huyện, huyện tức là địa giới. Thủy hỏa phong không thức giới cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Khổ thánh đế cùng huyện có khác chẳng? Tập diệt đạo thánh đế cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì khổ thánh đế chẳng khác huyện, huyện chẳng khác khổ thánh đế. Khổ thánh đế tức là huyện, huyện tức là khổ thánh đế. Tập diệt đạo thánh đế cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Vô minh cùng huyện có khác chẳng? Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì vô minh chẳng khác huyện, huyện chẳng khác vô minh. Vô minh tức là huyện, huyện tức là vô minh. Hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Bốn tĩn lự cùng huyện có khác chẳng? Bốn vô lượng, bốn vô sắc định cùng huyện có khác chẳng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì bốn tĩn lự chẳng khác huyện, huyện chẳng khác bốn tĩn lự. Bốn tĩn lự tức là huyện, huyện tức là bốn tĩn lự. Bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Bốn niệm trụ cùng huyện có khác chăng? Bốn chánh đoạn, bốn thân túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cùng huyện có khác chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì bốn niệm trụ chẳng khác huyện, huyện chẳng khác bốn niệm trụ. Bốn niệm trụ tức là huyện, huyện tức là bốn niệm trụ. Bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Không giải thoát môn cùng huyện có khác chăng? Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cùng huyện có khác chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì không giải thoát môn chẳng khác huyện, huyện chẳng khác không giải thoát môn. Không giải thoát môn tức là huyện, huyện tức là không giải thoát môn. Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Bồ thí Ba-la-mật-đa cùng huyện có khác chăng? Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cùng huyện có khác chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì Bồ thí Ba-la-mật-đa chẳng khác huyện, huyện chẳng khác Bồ thí Ba-la-mật-đa. Bồ thí Ba-la-mật-đa tức là huyện, huyện tức là Bồ thí Ba-la-mật-đa. Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Năm nhãn cùng huyện có khác chăng? Sáu thần thông cùng huyện có khác chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì năm nhãn chẳng khác huyện, huyện chẳng khác năm nhãn. Năm nhãn tức là huyện, huyện tức là năm nhãn. Sáu thần thông cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Phật mười lực cùng huyện có khác chăng? Bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cùng huyện có khác chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì Phật mười lực chẳng khác huyện, huyện chẳng khác Phật mười lực. Phật mười lực tức là huyện, huyện tức là Phật mười lực. Bốn vô sở úy cho đến nhất thiết tướng trí cũng lại như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cùng huyện có khác chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chẳng khác huyện, huyện chẳng khác Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tức là huyện, huyện tức là Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Huyện có tạp nhiễm có thanh tịnh chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Huyện có sanh có diệt chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học Tĩnh lự, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học bốn tĩnh lự, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học bốn vô lượng, bốn vô sắc định, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học bốn niệm trụ, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh,

không sanh không diệt, là pháp này năng học bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học không giải thoát môn, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học năm nhãn, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học sáu thần thông, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học Phật mười lực, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bát cộng, nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Pháp khác năm uẩn thấy, tướng thấy tướng, giả lập lời nói, có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Duy đối năm uẩn pháp thấy tướng thấy tướng, giả lập lời nói, gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát ư? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Đúng như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Đây duy đối năm uẩn pháp thấy tướng thấy tướng, giả lập lời nói ấy, có tạp nhiễm, có thanh tịnh, có sanh có diệt chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không có tướng, không có thấy tướng không có giả lập, không có lời, không danh không giả danh, không thân không thân nghiệp, không ngữ không ngữ nghiệp, không ý không ý nghiệp, không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, là pháp này năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cho đến nhất thiết tướng trí, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy!

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng lấy được vô sở đắc như vậy mà làm phương tiện, học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cho đến nhất thiết tướng trí. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này năng thành xong được Nhất thiết trí trí.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật: Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khi tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa phải như huyễn sĩ tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối tất cả sự vật không chỗ phân biệt. Vì sao thế? Vì phải biết huyễn sĩ tức năm uẩn thấy, năm uẩn thấy tức huyễn sĩ vậy.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Như huyễn năm uẩn thấy, năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải như vậy. Vì sao thế? Vì như huyễn năm uẩn thấy này, lấy vô tánh tự tánh, vô tánh tự tánh bất khả đắc vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Như mộng, như vang, như bóng sáng, như tượng, như không hoa, như ánh nắng, như thành tâm hương, như biến hóa năm uẩn thấy, năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì

nghĩa năm uẩn thấy này cho đến như biến hóa năm uẩn thấy, lấy vô tánh làm tự tánh, vô tánh tự tánh bất khả đắc vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Pháp như huyền thấy năm uẩn thấy này, đều có khác chăng? Thiện Hiện đáp: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Vì sao thế? Vì sắc thọ tướng hành thức như huyền thấy này, tức là sắc thọ tướng hành thức như mộng thấy. Sắc thọ tướng hành thức như huyền thấy này, tức là sáu căn thấy như huyền thấy. Sáu căn thấy như huyền thấy này, tức là sắc thọ tướng hành thức như huyền thấy. Vì đều bởi nội không bất khả đắc vậy, cho đến đều bởi vô tánh tự tánh không bất khả đắc vậy.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật nữa: Bạch Thế Tôn! Tân phát thú Đại thừa Bồ-tát Ma-ha-tát nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như vậy, tâm kinh hầu không kinh-khủng-bổ chăng? Phật bảo: Thiện Hiện! Tân phát thú Đại thừa Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nếu không có phương tiện khéo léo chẳng được bạn lành nhiếp thọ, nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như vậy, là tâm kia có kinh có khủng có bổ.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật: Bạch Thế Tôn! Những Bồ-tát Ma-ha-tát bực nào khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khủng chẳng bổ?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát tướng sắc thường vô thường bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức thường vô thường bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc lạc khổ bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức lạc khổ bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc ngã vô ngã bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức ngã vô ngã bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc tịnh bất tịnh bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức tịnh bất tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc không bất không bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức không bất không bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc vô tướng hữu tướng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức vô tướng hữu tướng bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc viễn ly bất viễn ly bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức viễn ly bất viễn ly bất khả đắc. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát như vậy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khủng chẳng bổ!

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ thường vô thường bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ thường vô thường bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ lạc khổ bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ lạc khổ bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ ngã vô ngã bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ ngã vô ngã bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ tịnh bất tịnh bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ tịnh bất tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ không bất không bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ không bất không bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ vô tướng hữu tướng bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ vô tướng hữu tướng bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát nhãn xứ viễn ly bất viễn ly bất khả đắc, quán tướng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ viễn ly bất viễn ly bất khả đắc. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát như vậy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khủng chẳng bổ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán sát sắc xứ thường vô thường bất khả đắc, quán tướng thanh hương vị xúc pháp xứ

Nhất thiết trí trí quán tướng ý giới, pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ tịnh bất tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng ý giới, pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ không bất không bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng ý giới, pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ vô tướng hữu tướng bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng ý giới, pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng ý giới, pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ tịch tịnh bất tịch tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng ý giới, pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ viễn ly bất viễn ly bất khả đắc. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát như vậy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khùng chẳng bố.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới thường vô thường bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới thường vô thường bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới lạc khổ bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới lạc khổ bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới ngã vô ngã bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới ngã vô ngã bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới tịnh bất tịnh bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới tịnh bất tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới không bất không bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới không bất không bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới vô tướng hữu tướng bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới vô tướng hữu tướng bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới tịch tịnh bất tịch tịnh bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới tịch tịnh bất tịch tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng địa giới viễn ly bất viễn ly bất khả đắc, quán tướng thủy hỏa phong không thức giới viễn ly bất viễn ly bất khả đắc. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát như vậy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khùng chẳng bố.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế thường vô thường bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế thường vô thường bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế lạc khổ bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế lạc khổ bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế ngã vô ngã bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế ngã vô ngã bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế tịnh bất tịnh bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế tịnh bất tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế không bất không bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế không bất không bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế vô tướng hữu tướng bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế vô tướng hữu tướng bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế vô nguyện hữu nguyện bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế tịch tịnh bất tịch tịnh bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế tịch tịnh bất tịch tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng khổ thánh đế viễn ly bất viễn ly bất khả đắc, quán tướng tập diệt đạo thánh đế viễn ly bất viễn ly bất khả đắc. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát như vậy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khùng chẳng bố.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh thường vô thường bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não thường vô thường bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh lạc khổ bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não lạc khổ bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh ngã vô ngã bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não ngã vô ngã bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh tịnh bất tịnh bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái,

thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não tịnh bất tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh không bất không bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não không bất không bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh vô tướng hữu tướng bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não vô tướng hữu tướng bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh vô nguyên hữu nguyên bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não vô nguyên hữu nguyên bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng vô minh viễn ly bất viễn ly bất khả đắc, quán tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não viễn ly bất viễn ly bất khả đắc. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát như vậy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khùng chẳng bố.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự thường vô thường bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định thường vô thường bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự lạc khổ bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định lạc khổ bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự ngã vô ngã bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định ngã vô ngã bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự tịnh bất tịnh bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định tịnh bất tịnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự không bất không bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định không bất không bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự vô tướng hữu tướng bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định vô tướng hữu tướng bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự vô nguyên hữu nguyên bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định vô nguyên hữu nguyên bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định tịch tĩnh bất tịch tĩnh bất khả đắc. Nên dùng tâm Nhất thiết trí trí quán tướng bốn tinh lự viễn ly bất viễn ly bất khả đắc, quán tướng bốn vô lượng, bốn vô sắc định viễn ly bất viễn ly bất khả đắc. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát như vậy khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như vậy, tâm kia chẳng kinh chẳng khùng chẳng bố.

--- o0o ---